

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Tiesāšanās Procedūras](#) > [Civillietas](#) > [Kuras Valsts Tiesai Ir Piekritība?](#) > [Sweden](#)

Kuras valsts tiesai ir piekritība?

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Zviedrija

1 Vai man prasība ir jāceļ vispārējā tiesā vai specializētajā tiesā (piemēram, darba strīdu tiesā)?

Civillietas parasti tiek izskatītas vispārējā tiesā (*allmän domstol*). Prasība jāceļ rajona tiesā (*tingsrätt*) pēc piekritības.

Darba tiesa (*arbetsdomstol*) ir vienīgā specializētā tiesa Zviedrijā, kas izskata strīdus civillietās. Tāpat īpašas lietas skata konkrētas rajona tiesas. Informācija par šo tiesu jurisdikciju ir atrodama [atbildē uz trešo jautājumu](#).

Plašāka informācija par vispārējām tiesībām atrodama [šeit](#), savukārt par speciālizētajām tiesām [šeit](#).

Atsevišķus strīdus civillietās izskata iestādes, kas faktiski nav tiesas. Piemērojot vienkāršotas procedūras saīsinātās tiesvedības procesā, Zviedrijas izpildes iestāde (*Kronofogdemyndigheten*) var pieprasīt, lai puse veic nepieciešamos maksājumus vai citus pasākumus. Iestādes pieņemtos lēmumus var apstrīdēt rajona tiesā. Konkrētus strīdus, kas attiecas uz īres un nomas jautājumiem, izskata Nomas lietu tribunāli (*hyresnämnder*) vai Īres lietu tribunāli (*arrendenämnder*).

2 Ja lieta ir piekritīga vispārējai tiesai (t.i. par lietu izskatīšanu atbild šādas tiesas), kā lai noskaidroju, konkrēti kurā tiesā man ir jāiesniedz prasības pieteikums?

2.1 Vai pastāv atšķirība starp zemākām un augstākām vispārējām tiesām (piemēram, rajona tiesas kā zemākās tiesas un apgabala tiesas kā augstākās tiesas), un, ja, jā, tad kura ir kompetenta manā gadījumā?

Faktiski visas prasības civillietās tiek celtas zemākās instances tiesā, proti, rajona tiesā.

2.2 Teritoriālā piekritība (vai par manu lietu ir atbildīga A pilsētas vai B pilsētas tiesa?)

2.2.1 Teritoriālās piekritības pamatnoteikums

Saskaņā ar vispārējiem noteikumiem prasība ceļama pēc atbildētāja dzīvesvietas. Uzskata, ka fiziskas personas dzīvesvieta ir vieta, kur šī persona ir reģistrēta iedzīvotāju reģistrā. Informāciju par to, kur persona ir reģistrēta, var sniegt Nodokļu aģentūra (*Skatteverket*) (tālrunis: +46 (0)8 56 48 51 60). Par juridiskas personas domicilu parasti uzskata vietu, kas reģistrēta kā tās juridiskā adrese.

Zviedrijas tiesā prasību iespējams celt arī tad, ja persona nedzīvo Zviedrijā. Ja atbildētājam nav dzīvesvietas, prasību var celt vietā, kurā persona pašlaik uzturas, vai atsevišķos gadījumos vietā, kas bijusi personas pēdējā dzīvesvieta vai uzturēšanās vieta. Dažās civillietās prasību var celt Zviedrijā pat tad, ja atbildētājs ir citas valsts rezidents. Nosakot piekritību, būtiska nozīme ir tam, vai pusēm Zviedrijā pieder īpašums vai arī tās ir noslēgušas

līgumu Zviedrijā.

Starptautiskās lietās būtiski atcerēties, ka Zviedrijas regulējums par tiesu piekritību ir piemērojams vienīgi gadījumos, kad piekritība ir Zviedrijas tiesām. Vairumā gadījumu piekritība ir Zviedrijas tiesām, ja Zviedrijas tiesai piekritība ir saskaņā ar valsts normatīvo regulējumu par tiesu piekritību. Šajā kontekstā jāievēro arī visi starptautiskie nolīgumi, kas var būt piemērojami. Zviedrijai visbūtiskākie tiesību akti ir Regula „Brisele I”, Briseles Konvencija un Lugāno Konvencija — tie visi regulē tiesu piekritību, ja atbildētāja domicils ir valstī, kas ietilpst regulas vai konvenciju tvērumā. Jo īpaši tajos ir arī noteikts, ka pamatojumu tiesas piekritības noteikšanai gadījumos, kad tiek celta prasība par maksājuma saistību izpildi vietā, kur atbildētājam pieder īpašums, var nepiemērot personai, kuras dzīvesvieta ir ES dalībvalstī vai Konvencijas dalībvalstī.

2.2.2 Šī pamatnoteikuma izņēmumi

2.2.2.1 Kādos gadījumos varu izvēlēties starp tiesu pēc atbildētāja dzīvesvietas (atbilstoši pamatnoteikumiem) un citu tiesu?

Ir vairāki noteikumi par piekritību, kuri paredz, ka prasību var celt arī tiesā, kas nav piekritīgā tiesa atbilstoši atbildētāja dzīvesvietas kritērijiem. Dažādos starptautiskos nolīgumos, piemēram, Regulā „Brisele I” un Briseles un Lugāno Konvencijā, pastāv noteikumi par jurisdikcijas kolīziju.

Šie ir svarīgākie Zviedrijas tiesību noteikumi par jurisdikcijas kolīziju:

- ikviens, kam ir nodarīts kaitējums, var celt prasību tajā vietā, kurā notika nevēlamā darbība vai kur ir nodarīts kaitējums. Būtībā šis noteikums nav piemērojams līguma laušanas gadījumā. Prasību par tāda kaitējuma atlīdzināšanu, kas nodarīts noziedzīga nodarījuma rezultātā, var celt saistībā ar krimināllietu par minēto noziedzīgo nodarījumu;
- patērētāji maza apmēra prasību lietās var celt prasību pret komersantu savā tiesā;
- prasību par maksājumu saistību izpildi saskaņā ar līgumu atsevišķos gadījumos var celt līguma slēgšanas vietā. No otras puses, Zviedrijas tiesībās nav paredzēta norma, ar ko jurisdikcija tiek nodota tiesai vietā, kurā līgums ir izpildāms;
- atsevišķos gadījumos prasību pret komersantu par strīdu, kas radies saistībā ar uzņēmējdarbību, var celt uzņēmuma atrašanās vietā;
- tiesvedība par bērna aizgādību, uzturēšanās un saskarsmes tiesībām parasti notiek vietā, kurā bērns dzīvo (lūdzu, skatīt arī sadaļu par Vecāku atbildību — Zviedrija);
- prasības par uzturlīdzekļiem bērniem parasti tiek celtas tiesā, kurai ir piekritība atbilstoši atbildētāja dzīvesvietai, savukārt paternitātes lietas, laulību lietas un lietas par vecāku atbildību (lietas par bērna aizgādību un bērna dzīvesvietu) var izskatīt arī citā tiesā.

2.2.2.2 Kādos gadījumos man prasība ir jāceļ citā tiesā nevis pēc atbildētāja dzīves vietas (atbilstoši pamatnoteikumiem)?

Zviedrijas tiesību aktos ir vairāki noteikumi par ekskluzīvo piekritību, kas nosaka, ka prasība ir ceļama kādā konkrētā tiesā. Arī dažādos starptautiskos nolīgumos, piemēram, Regulā „Brisele I” un Briseles Konvencijā un Lugāno Konvencijā, pastāv noteikumi par ekskluzīvo piekritību. Ja lietā, uz ko attiecas kāds no šiem noteikumiem, prasība ir celta tiesā, kas nav ekskluzīvās piekritības tiesa, minētā tiesa šo lietu izskatīt nedrīkst.

Šie ir svarīgākie Zviedrijas tiesību noteikumi par ekskluzīvo piekritību:

- vairums īpašuma tiesību strīdu jārisina tiesā vietā, kur īpašums atrodas;
- atsevišķi strīdi par īpašuma jautājumiem jārisina zemes un vides lietu tribunālā (*mark- och miljödomstol*) vai ires vai nomas lietu tribunālā. Arī šajā gadījumā noteicošais aspekts ir īpašuma atrašanās vieta;
- mantojumu lietas izskatāmas tiesā vietā, kur mirušais dzīvojis;
- laulību un laulāto mantas sadales lietas jāizskata tiesā vietā, kur dzīvo viena no pusēm;
- ja strīds ir risināms Darba tiesā, prasību nevar celt vispārējā tiesā pēc atbildētāja dzīvesvietas;
- attiecībā uz strīdiem, kas saistīti ar konkurences tiesībām, tirgvedības tiesībām, vides tiesībām, jūras tiesībām un intelektuālā īpašuma tiesībām, bieži vien ir īpaši noteikumi, saskaņā ar kuriem jurisdikcija ir tikai vienai tiesai;
- Svea Apelācijas tiesai (*Svea hovrätt*) ir ekskluzīva piekritība izskatīt konkrētus pieteikumus par ārvalstu nolēmumu izpildi.

2.2.2.3 Vai tiesas procesa dalībnieki var vienoties par kompetento tiesu, kas citādi nebūtu kompetenta šajā procesā?

Puses var vienoties par prasības celšanu vai lietas izskatīšanu konkrēta tiesā. To sauc par vienošanos par piekritību. Šāda vienošanās ir jāsigatavo rakstveidā. Šī vienošanās var nozīmēt to, ka vienai konkrētai tiesai ir ekskluzīva piekritība. Pastāv iespēja vienoties arī par piekritību tiesai, kas nav tiesa, kuras piekritību nosaka standarta regulējums. Puses var arī noteikt vairāk nekā vienas tiesas piekritību.

Būtībā tiesai, kuru puses noteikušas par piekritības tiesu, prasība ir jāpieņem izskatīšanai. Tomēr tas neattiecas uz gadījumiem, kad vienošanās saturs ir pretrunā ekskluzīvās piekritības regulējumam. Ja viena puse apgalvo, ka vienošanās par piekritību nav spēkā, tiesai ir jāizskata arī šis apgalvojums, kā rezultātā var tikt konstatēts, ka tiesai nav atbilstošas piekritības.

Tiesa, kurai citkārt nebūtu piekritība, var iegūt piekritību, ja atbildētājs neiebilst, ka lieta tiek izskatīta "neatbilstošajā" tiesā (šāda rīcība tiek saukta par "vārdos neiztektu vienošanos"). Taču tas neattiecas uz ekskluzīvās piekritības regulējuma gadījumiem, kuri tiesai ir jāizskata pēc pašas iniciatīvas. Taču tiesa automātiski neizskata jautājumu par to, vai prasība nav celta pretēji pamatnoteikumam, noteikumiem par jurisdikcijas kolīziju vai vienošanās par piekritību. Visi iebildumi, ka tiesai nav piekritības, ir jāizsaka tad, kad puses lietā izsakās pirmo reizi. Taču, ja atbildētājs vispār nesniedz nekādus argumentus un tiesai ir jātaisa aizmugurisks spriedums, tai ir jāapsver jautājums par to, vai tai ir atbilstošā piekritība.

3 Ja kompetenta ir kāda speciāla tiesa, kā var noteikt, tieši pie kuras tiesas būtu jāvērsas?

Zviedrijā ir tikai viena specializēta tiesa, kas izskata civiltiesiskus strīdus, proti, darba tiesa. Darba tiesā tiek skatīti strīdi par darba tiesiskajām attiecībām, t. i., strīdi par attiecībām starp darba devēju un darbinieku.

Tāpat ir konkrētas rajona tiesas, kas skata īpašas lietas. Piecas rajona tiesas darbojas arī kā zemes un vides lietu tribunāli (*mark- och miljödomstolar*). Tās izskata lietas saskaņā ar Vides kodeksu (*miljöbalken*) un lietas par ekspropriāciju un zemes sadali. Jūras lietas tiek skatītas septiņās rajonu tiesās, kas ir arī jūras tiesību tiesas (*sjörättsdomstolar*). Stokholmas rajona tiesas (*Stockholms tingsrätt*) Patentu un komerclietu tiesas (*patent- och marknadsdomstolen*) nodaļai ir ekskluzīva piekritība izskatīt intelektuālā īpašuma, konkurences un tirgvedības tiesību lietas.

■ Lapa atjaunināta: 28/08/2025

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.